

Literatura

- Blom H.H. (1996): A revision of the *Schistidium apocarpum* complex in Norway and Sweden. – Bryophytorum Bibliotheca 49: 1-333.
- Blom H.H. (1998): *Schistidium* Bruch & Schimp. – In: Nyholm E., Illustrated Flora of Nordic Mosses, Fasc. 4., p. 287-330, Nordic Bryological Society, Copenhagen and Lund.
- Bremer B. 1980. A taxonomic revision of *Schistidium* (Grimmiaceae, Bryophyta) 1–2. – Lindbergia 6: 1-16; 89-117.
- Bremer B. 1981 [1982]. A taxonomic revision of *Schistidium* (Grimmiaceae, Bryophyta) 3. – Lindbergia 7: 73-90.
- Frahm J.-P. (1996): Half a million mosses in the world? – Bryological Times 90: 8.
- Frahm J.-P. et Frey W. (1992): Moosflora, 3. ed., Ulmer Verlag, Stuttgart.
- Frey W., Frahm J.-P., Fischer E. et Lobin W. (1995): Die Moos- und Farnpflanzen Europas. – Gustav Fischer Verlag, Stuttgart, Jena, New York.
- Holz, I. et Caspari S. (1998): Provisorischer Bestimmungsschlüssel für die in SW-Deutschland (Rheinland-Pfalz, Saarland, Baden-Württemberg) nachgewiesenen Arten der Laubmoos-Gattung *Schistidium*. – Abh. Delatinitia 24: 119-126.
- Pilous Z. (1993): Tři novinky v bryoflorách České a Slovenské republiky: *Bryotherythrophyllum ferruginascens* (ČR), *Gymnostomum boreale* (SR) a *Schistidium boreale* (SR). – Bryonora 11: 6-7.
- Pilous Z. et Duda J. (1960): Klíč k určování mechorostů ČSR. – Nakl. ČSAV, Praha.
- Smith A.J.E. (1980): The Moss Flora of Britain and Ireland. – Cambridge University Press.
- Váňa J. (1997): Bryophytes of the Czech Republic – an annotated check-list of species (1). – Novit. Bot. Univ. Carol. 11: 39-89

METANECKERA MENZIESII – NOVÝ DRUH BRYOFLÓRY ČESKÉ REPUBLIKY

Metaneckera menziesii – a new species for the bryoflora of the Czech Republic

Radka Mudrová

Okresní muzeum Tachov, tř. Míru 447, 347 01 Tachov, Česká republika

Abstract: The moss species *Metaneckera menziesii* (Hook. ex Drumm.) Steere is reported for the first time from the Czech Republic. It has been found in the Český les Mts (W Bohemia) recently. A brief survey of its distribution is given.

Metaneckera menziesii (Hook. ex Drumm.) Steere [syn.: *Neckeradelphus menziesii* (Hook.) Steere] je nápadným, často až 15 cm dlouhým mechem z č. Neckeraceae. Habituelně přimomíná běžnější druh *Neckera crispata*; snadno je však odlišitelný přítomností až do ¾ délky příčné kadeřavých listů vystupujícím žebrem. Jde o vcelku velmi vzácný druh v rámci celého areálu (viz dále), vyskytující se především na bazických skalách, velmi zřídka též epifyticky na borce stromů. České jméno veporka Menziesova vychází ze známého výskytu na slovenském vrchu Vepor v pohorí Polana.

Z území České republiky nebyl tento druh zatím udáván (veškeré údaje o výskytu na území bývalého Československa se vztahují pouze ke slovenským lokalitám). Porost druhu jsem našla 7.8.1999 v přimdské podskupině Českého lesa, v prostoru západně od obce Ostrůvek, kde porůstá k západu orientovanou stěnu vrcholové skalky na kótě 769 (= Na skalkách), na níž údajně v první polovině 14. století stával dřevěný hrádek zvaný Šelmbek (Procházka 1994). Podle geologické mapy ČSR (list 11-34 Tachov), je popisovaná lokalita budována muskovit-biotitickou žulou rozvadovského masivu, avšak výskyt druhů jako např. *Anomodon viticulosus*, *Mnium stellare*, *Neckera complanata*, *Neckera crispata*, *Pedinophyllum interruptum*, *Schistidium apocarpum* s.l. a *Tortula muralis* by svědčil spíše o bazičtějším charakteru substrátu. Dále byly na lokalitě zaznamenány další mechorosty: *Barbilophozia attenuata*, *Bryum flaccidum*, *Ceratodon purpureus*, *Cynodontium polycarpum*, *Grimmia hartmanii*, *Hedwigia ciliata*, *Homalothecium sericeum*, *Jungermannia leiantha*, *Lophozia ventricosa*, *Orthotrichum*

anomalum, *Plagiochila porelloides*, *Plagiothecium succulentum*, *Racomitrium heterostichum*, *Syntrichia ruralis*, *Thamnobryum alopecurum*.

Herbářový doklad je uložen u autorky, duplikáty pak v Okresním muzeu Tachov a v PRC.

Metaneckera menziesii je submediteránně-subkontinentálně montánním druh (sensu Duell 1992). Jeho areál zahrnuje podle literárních údajů v Evropě bývalé Československo, Německo, Rakousko, Švýcarsko, jižní Francii, Španělsko, Portugalsko, Itálii (včetně Sardinie a Sicílie), Řecko, Krétu, Chorvatsko, Makedonii, Černou horu, Bulharsko, Rumunsko, Krym, Kavkaz, v Asii Sýrii, střední Asii, Čínu a Japonsko, v Africe roste v Alžírsku a Maroku a konečně v Severní Americe, zejména ve státech podél pacifického pobřeží (zde jsem tento druh sama v roce 1991 sbírala v masivu Mt. Rainier v Kaskádových horách státu Washington) (cf. Milde 1869, Mönkemeyer 1927, Gams 1940, Pavletič 1955, Podpěra 1954, Pilous 1961, Petrov 1975, Duell 1985 etc.).

Území České republiky nejbližše položené lokality – známé již z minulého století – se nacházejí v německých Smrčinách (Laurer in Milde 1869) a Duryňském lese (Röse in Milde 1869). Až pozdější nálezy pocházejí ze Slovenska – Slovenské Rudohorie, Nízké Tatry, kde je v současné době hodnocen jako vzácný druh (sensu Kubinská et Janovicová 1996) (cf. Pilous et Duda 1960, Pilous 1961, Duda 1997).

Poděkování

Panu M. Vondráčkovi děkuji za revizi druhů a pomoc při vyhledávání literárních údajů týkajících se rozšíření druhu *Metaneckera menziesii*.

Literatura

- Duell R. (1985): Distribution of the the European and Macaronesian mosses (Bryophytina). – Bryol. Beitr., Rheurdt, 5: 110-232.
- Duell R. (1992): Distribution of the the European and Macaronesian mosses (Bryophytina). Annotations and progress. – Bryol. Beitr., Bad-Münseriefel, 8/9: 1-223.
- Duda J. (1997): Několik vzácných mechů ze Slovenska. – Bryonora, Praha, 19: 8-9.
- Gams H. (1940): Kleine Kryptogamenflora von Mitteleuropa. – I. Die Moos und Farnpflanzen. – Jena.
- Kubinská A. et Janovicová K. (1996): A second checklist and bibliography of Slovak bryophytes. – Biologia, Bratislava, 51, suppl. 3: 81-146.
- Milde J. (1869): Bryologia Sielesiaci. – Leipzig.
- Mönkemeyer W. (1927): Die Laubmoose Europas. – Leipzig.
- Pavletič Z. (1955): Prodromus Flore Briofita Jugoslavije. – Zagreb.
- Petrov S. (1975): Bryophyta Bulgarica. Clavis diagnostica. – Sofia.
- Pilous Z. et Duda J. (1960): Klíč k určování mechorostů ČSR. – Praha.
- Pilous Z. (1961): Mechová vegetace Demänovské doliny v Nízkých Tatrách. – Rozpr. Čs. Akad. Věd, Praha, 71: 1-99.
- Podpěra J. (1954): Conspectus Muscorum Europaeorum. – Praha.
- Procházka Z. (1994): Český les – Tachovsko. Historicko-turistický průvodce č. 2. – Domažlice.

SEZNAM MECHOROSTŮ NALEZENÝCH BĚHEM BRYO-LICHENOLOGICKÝCH DNŮ VE SLEZSKÝCH BESKYDECH (30.9.-1.10.1999)

A list of the bryophytes collected during field trips in the Slezské Beskydy Mts, Czech Republic (30th September – 1st October 1999)

Vítězslav P l á š e k, ed.

Slezské zemské muzeum Opava, Tyršova 1, 746 46 Opava, Česká republika

Abstract: A lot of interesting liverworts and mosses were collected during the field trips in the Slezské Beskydy Mts. Available data of various collectors and a list of all recorded species were summarized by the author. Abbreviations following names together with the number of the locality mean the taxon